

Sygn. akt VP 41/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

11 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Sędziowie

Ławnicy: -/-

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu 11 kwietnia roku w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital (...) w R.

o uchylenie kary porządkowej

1. uchyła nałożoną na powoda karę porządkową nagany od daty jej nałożenia;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. odstępuje od obciążania strony pozwanej kosztami sądowymi.

Sygn. akt V P 41/21

UZASADNIENIE

Powód W. K. wniósł przeciwko pozwanemu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital (...) w R. pozew o uchylenie kary porządkowej nagany. Nadto, wniósł o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że nigdy nie działał bez umocowania prawnego ani nie składał oświadczeń woli w imieniu pozwanego, które skutkowałyby naruszeniem przez pracodawcę dyscypliny finansów publicznych. Powód dodał, że działania podjęte przez osoby nad którymi sprawował nadzór nie były bezprawne. Powód podniósł, że w oświadczeniu o wymierzeniu kary nie wskazano konkretnego przepisu, którego naruszania miał się dopuścić, a nadto nie podano precyzyjnie jakiego obowiązku miał nie dopełnić czy jaki obowiązek nienależycie wykonał. Powód podniósł także, że pozwany nie wysłuchał go przed wymierzeniem mu kary.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że wymierzenie powodowi kary było poprzedzone zapoznaniem się z jego wyjaśnieniami złożonymi 15 stycznia 2021 roku. Pozwany wyszczególnił też obowiązki powoda zajmującego stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. (...)

oraz wskazał, że powód nie dopełnił obowiązku prawidłowego nadzoru nad zakupem testów (...) przez pracowników Zakładu (...).

Sąd ustalił co następuje:

Od 1 lutego 2005 roku powód W. K. był zatrudniony u pozwanego w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital (...) w R.. Ostatnio powód zajmował stanowisko ordynatora Oddziału (...). Od 1 września 2014 roku powód zajmował również stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. (...). Do obowiązków powoda należał m.in. nadzór i kontrola nad prawidłową gospodarką lekami, krwią i preparatami krwiopochodnymi oraz materiałami i sprzętem medycznym. Dodatkowo, na mocy upoważnienia nr (...) z 9 listopada 2016 roku, w czasie nieobecności Dyrektora powód był upoważniony m.in. do zastępowania w sprawach zarządzania szpitalem w szczególności go zaciągania zobowiązań, podpisywania umów i przelewów bankowych oraz do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych oraz do zawierania umów w wyniku rozstrzygniętych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

Powód nie był odpowiedzialny za podpisywanie faktur. Powodowi nie podlegały działy finansowe. U pozwanego funkcjonuje regulamin organizacyjny.

Pozwany posiadał na wyposażeniu analizator firmy (...), na którym wykonywano testy m.in. (...) w kierunku (...). W opinii lekarzy pozwanego szpitala ww. test był jedynym wiarygodnym i skutecznym testem w kierunku (...), w przeciwieństwie do dostępnych wówczas testów (...). Do analizatora konieczne było zamawianie kompatybilnych asortymentów. Kierownik Zakładu (...) średnio co dwa tygodnie informował kierownika apteki i firmę (...) o ilości zapotrzebowania na odczynniki do testów. Zakup asortymentu poprzedzany był przeprowadzeniem postępowania na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych albo w wyjątkowych sytuacjach (gdy np. przedłużała się procedura zamówień albo pojawiała się konieczność powtórzenia procedury), był składany wniosek o wszczęcie postępowania na zakupy doraźne – z pominięciem procedury wynikającej z ustawy o zamówieniach publicznych. Osoba zamawiająca z pominięciem procedury wynikającej z ustawy o zamówieniach publicznych była zobowiązana do uzasadnienia wniosku. Firma (...) nie zawsze przystępowała do ogłoszonych przetargów. W § 2 ust. 1 umowy z 4 listopada 2020 roku zawartej pomiędzy pozwanym, a firmą (...) wskazano, że podmiotem zamawiającym odczynniki będzie Kierownik apteki szpitalnej lub osoba przez niego upoważniona. Zakupy były dokonywane na bieżąco w celu zapewnienia ciągłości pracy laboratorium. Zamówienia były składane z wyprzedzeniem z związku z deficytem odczynników na rynku światowym. 22 grudnia 2020 roku firma (...) wysłała maila w którym zwróciła się o potwierdzenie zapotrzebowania. W pozwanym Szpitalu brakowało osoby zarządzającej, która mogłaby i chciała podjąć stosowne decyzje odnośnie zakupu testów albowiem w tym czasie nastąpiło odwołanie dotychczasowego dyrektora i powołanie 17.12.2020 r. nowej osoby jako p.o. dyrektora (E. F.). Powód miał poważne trudności aby dostać się na rozmowę do p.o. dyrektora. 22 grudnia 2020 roku kierownik apteki poinformował firmę (...), że szpital nie może już składać zamówień, bo przekroczony został limit wynikający z umowy. Z uwagi na kolejną falę epidemii w dniu 23 grudnia 2020 roku T. K. zdecydował się samodzielnie prowadzić rozmowy (mailowo) dotyczące testów z firmą (...), o czym poinformował też aptekę szpitalną. W odpowiedzi kierownik apteki poinformował mailowo T. K., że został przekroczony w danej procedurze zakup odczynników i w związku z tym kierownik apteki zwrócił się o wskazanie jakie należy podjąć czynności. Powód nie udzielił kierownikowi Zakładu (...) upoważnienia na zakup testów końcem 2020 roku. Kolejna planowana dostawa testów miała mieć miejsce dopiero 15 stycznia 2021 roku, a liczba testów na okres świąteczno-noworoczny była niewystarczająca. W przypadku braku testów pacjenci trafialiby do izolatorium w ratowniczym oddziale gdzie oczekivaliby przez około 6 godzin na wynik testów wykonanych przez firmę zewnętrzną. Taka sytuacja prowadziłaby do tego, że kolejni pacjenci w sytuacji braku miejsc na oddziale ratowniczym musieliby oczekiwać na korytarzu lub w karetkach pogotowia. Taka sytuacja narażała pacjentów pozwanego Szpitala na utratę życia i generowała niebezpieczeństwa zarażenia kolejnych osób. Brak odpowiedniej ilości testów narażał również personel na utratę życia lub zdrowia. Odczynniki z firmy (...) ostatecznie zamówione przez kierownika Zakładu (...) w trybie procedury doraźnej, wpłynęły do pozwanego i zostały wykorzystane. Firma (...) wystawiła fakturę VAT nr (...) na

kwotę 91 199,52 zł oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 34 128 zł. Faktury wpłynęły do pozwanej 30.12.2020 r. Faktury zostały niezwłocznie przekazane do Kierownika Apteki, on zaś przekazał je do działu księgowości i do dyrekcji.

12 stycznia 2020 roku p.o. dyrektora pozwanego- E. F. zobowiązała T. K. do złożenia wyjaśnień odnośnie tego czy doszło do naruszenia dyscypliny finansów publicznych przy ostatnim zamówieniu składanym firmie (...). 14 stycznia 2021 roku T. K. szczegółowo opisał pracodawcy sytuację związaną z zamówieniem.

Pismem z 12 stycznia 2021 roku pozwany zwrócił się do powoda o wyjaśnienie czy i na jakiej podstawie Zakład (...) dokonał zamówienia produktów uwidocznionych na fakturze VAT nr (...) na kwotę 91 199,52 zł oraz na fakturze nr (...) na kwotę 34 128 zł. W odpowiedzi pozwany w piśmie z 15 stycznia 2021 roku poinformował, że wskazane przez pozwanego faktury zostały błędne wystawione przez firmę (...) i zaproponował aby faktury skorygować do wartości zerowej i rozł

Dopiero z pisma dyrektora pozwanego z 12 stycznia 2020 roku powód dowiedział się o złożonym końcu grudnia 2020 roku zamówieniu firmie (...).

21 stycznia 2021 roku odbyło się spotkanie dyrektor szpitala E. F. z Kierownikami Oddziałów Szpitalnych. W spotkaniu brał udział m.in. powód. Spotkanie zostało zwołane m.in. w celu omówienia kwestii związanych ze złożonym końcu grudnia 2020 roku firmie (...) zamówienia odczynników testów (...). Na spotkaniu omówiono nieprawidłowości w złożonym zamówieniu oraz p.o. dyrektora E. F. przypomniała o obowiązujących zasadach przy składaniu zamówień, a także poinformowała o planowanym ukaraniu karami porządkowymi T. K. i powoda.

22 stycznia 2021 roku T. K. został ukarany karą porządkową nagany.

1 lutego 2021 roku pozwany zawarł z firmą (...) kolejną umowę na dostawę testów do wykrywania (...). Zamówienie z grudnia 2020 roku miało zostać rozliczone w ramach umowy zawartej 1 lutego 2021 roku. Przedmiotowe faktury zostały odpowiednio opisane i zapłacone. Pozwana otrzymała za każdy wykonany test (cena zakupu 150 zł) otrzymała od NFZ zwrot w wysokości 280 zł.

W okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 marca 2021 roku u pozwanego wykonano 3214 badań w kierunku (...).

Pismem z 3 lutego 2021 roku pozwany wymierzył powodowi karę nagany wskazując, że dopuścił się on naruszenia obowiązków pracowniczych w zakresie prawidłowego nadzoru nad pracownikiem Zakładu (...) – T. K., co skutkowało podjęcie czynności prawnej z firmą (...) której T. K. złożył 28 grudnia 2020 roku zamówienie na testy (...) na kwotę 91 199,52 zł oraz 29 grudnia 2020 roku zamówienia na testy (...) na kwotę 34 128 zł.

Powód nie został wysłuchany bezpośrednio przez wymierzeniem mu kary.

Powód złożył sprzeciw od nałożonej kary porządkowej.

Pozwany nie uwzględnił sprzeciwu.

Z tytułu zarzucanych powodowi okoliczności pozwany Szpital nie poniósł żadnej szkody i nie wszczęto przeciwko osobą kierującym pozwaną postępowań o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Dowód: akta osobowe powoda: umowy o pracę wraz z aneksami, zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku ordynatora oddziału (...), porozumienie zawarte 7.08.2014r., zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności na stanowisku Zastępcy Dyrektora ds. (...), upoważnienie nr (...) z 9.11.2016r., sprawozdanie ze spotkania z 29.01.2021r., pismo pozwanego z 12.01.2021r. (...), odpowiedź powoda z 15.01.2021r. na pismo pozwanego (...), zawiadomienie o ukaraniu z 3.02.2021r., sprzeciw od kary porządkowej, pismo pozwanego z 18.02.2021r. o nieuwzględnieniu sprzeciwu,

faktury VAT k.26-27, regulamin organizacyjny wraz ze schematem k.63-67, zaświadczenie pozwanego o ilości wykonanych badań w kierunku (...) k.100, zeznania świadka I. K. k. 101v.-102, zeznania świadka T. K. k.102-102v.,

zeznania świadka M. K. k.102v.-103, umowa zawarta 4.11.2020r. pomiędzy pozwanym, a (...) z siedzibą we F. wraz z formularzem cenowym k.108-115, umowa zawarta 1.02.2021r. pomiędzy pozwanym, a (...) z siedzibą we F. wraz z formularzem cenowym k.116-123, przesłuchanie powoda k.124v.-125v., przesłuchanie w imieniu pozwanego E. F. k.125v.-126v.,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu dowód z zeznań świadków i przesłuchanie powoda, które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniały tworząc wyrazisty obraz całości sprawy. Sąd dał wiary przesłuchaniu w imieniu pozwanego E. F. jedynie w części w jakiej jej twierdzenia nie były sprzeczne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w tym zwłaszcza w zakresie zasadności zarzutów stanowiących podstawę do wymierzenia powodowi kary porządkowej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 112 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018r. poz. 917 ze zm.) pracownik, który wniósł sprzeciw, może w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o odrzuceniu tego sprzeciwu wystąpić do sądu pracy o uchylenie zastosowanej wobec niego kary.

Zgodnie z treścią art. 108 § 1 pkt 1 k.p. za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować karę upomnienia.

W myśl art. 109 § 1 k.p. kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia. Kara może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika (§ 2). Jeżeli z powodu nieobecności w zakładzie pracy pracownik nie może być wysłuchany, bieg dwutygodniowego terminu przewidzianego w § 1 nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia stawienia się pracownika do pracy (§ 3).

O zastosowanej karze pracodawca zawiadamia pracownika na piśmie, wskazując rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych i datę dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia oraz informując go o prawie zgłoszenia sprzeciwu i terminie jego wniesienia. Odpis zawiadomienia składa się do akt osobowych pracownika (art. 110 k.p.)

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela orzecznictwo Sądu Najwyższego zgodnie z którym instytucja uprzedniego wysłuchania pracownika ma istotne znaczenie z punktu widzenia zachowania wymogów formalnych nałożenia kary porządkowej i jest to wymóg kategoriyczny, którego zaniechanie należy ocenić jako ograniczenie praw pracownika. Wysłuchanie powinno nastąpić tuż przed ewentualnym nałożeniem kary lub wcześniej, pracownik musi mieć jednak świadomość, iż dokonuje wyjaśnień w sprawie zamierzonego nałożenia na niego kary porządkowej (wyrok Sądu Najwyższego z 4.03.1999r. I PKN 605/98).

W judykaturze zgodnie uznaje się, że łączne interpretowanie treści art. 109 § 2 k.p. z art. 110 k.p., stanowiącym o obowiązku zawiadomienia pracownika o zastosowanej karze, prowadzi do wniosku, że powyższe przepisy ustanawiają trzy etapy postępowania, których zachowanie w odpowiedniej kolejności decyduje o prawidłowości postępowania w sprawie ukarania pracownika. Pierwszym etapem jest wysłuchanie pracownika (które musi być uprzednie w stosunku do zastosowania kary), drugim - podjęcie decyzji o zastosowaniu kary (po wysłuchaniu pracownika) i trzecim - zawiadomienie pracownika na piśmie o zastosowanej karze wraz z wskazaniem rodzaju naruszenia obowiązku pracowniczego i daty jego popełnienia oraz pouczeniem o możliwości zgłoszenia sprzeciwu.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że instytucja wysłuchania pracownika ma na celu z jednej strony zobiektywizowanie decyzji przełożonego, z drugiej zaś - umożliwienie pracownikowi złożenia wyjaśnień w istotnej

dla niego sprawie przed uruchomieniem formalnego postępowania. Dlatego też wysłuchanie pracownika musi być uprzednie w stosunku do zastosowania kary. Zatem, celem uprzedniego wysłuchania powoda przed nałożeniem kary porządkowej, miało być umożliwienie przedstawienia mu wersji wydarzeń, w tym odniesienie się do naruszeń stawianych mu przez pozwanego. Za bezzasadną należy uznać argumentację strony pozwanej zgodnie z którą, pismo powoda z 15 stycznia 2021 roku miało stanowić jego wyjaśnienia odnośnie nałożenia na niego kary porządkowej. Powód przed 12 stycznia 2021 roku nie został poinformowany, że ma zostać mu wymierzona kara porządkowa, a wobec tego nie sposób przyjąć, że mógł się ustosunkować do czegoś o czym nie posiadał wiedzy. Powód odpowiedział jedynie ogólnie na uprzednio skierowane do niego pismo pozwanego o udzielenie wyjaśnień czy i na jakiej podstawie Zakład (...) dokonał zamówienia produktów uwidocznionych na fakturach VAT. Nie można również przyjąć, że powód świadomie zrezygnował ze sposobności złożenia szczegółowych wyjaśnień w jakiegokolwiek formie skoro o zamiarze nałożenia kary nie wiedział. Z kolei samej informacji podanej przez pozwanego na spotkaniu 21 stycznia 2021 roku o tym, że planowane jest ukaranie powoda karą porządkową nie sposób utożsamiać z umożliwieniem mu złożenia wyjaśnień. Z treści sprawozdania ze spotkania nie wynika, by powód zabierał głos po podaniu przez dyrektora E. F. informacji o planowanym ukaraniu. Z braku zachowania przez pozwanego wymogów formalnych, Sąd uznał, że nałożenie na powoda kary porządkowej było nieprawidłowe. Naruszony został również termin na jej nałożenie albowiem o dokonany poza procedurą zakupie odczynników dyrekcja została powiadomiona na początku stycznia 2021 r. (a najpóźniej 12 stycznia 2021 r. gdy to p.o. dyrektora skierowała pisma o wyjaśnienie), a karę nałożono dopiero 4.02.2021 r.

W dalszej kolejności Sąd wskazuje, że zarzuty stawiane powodowi były nieuzasadnione.

Tutejszy Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego zgodnie z którym przesłankami odpowiedzialności porządkowej są: wina pracownika, która może mieć postać zarówno winy umyślnej, jak i nieumyślnej (wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 1995 r., sygn. I PRN 77/95) oraz bezprawność jego zachowania polegająca na naruszeniu obowiązków pracowniczych. Bezprawność oznacza jednak przekroczenie konkretnych reguł, określonych w przepisie, a mianowicie ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bhp lub przeciwpożarowych lub przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i nieobecności w pracy. Tak więc nie każde naruszenie pracowniczego obowiązku może być sankcjonowane karami porządkowymi.

Zarzucanie powodowi naruszenia obowiązków pracowniczych w zakresie prawidłowego nadzoru nad pracownikiem Zakładu (...) T. K. jest niezasadne, bowiem powód nie miał wiedzy o złożonym zamówieniu ani też o też o kontekście sytuacyjnym podjęcia tej decyzji. Powód o fakcie zamówienia testów dowiedział się dopiero z pisma dyrektora pozwanego z 12 stycznia 2021 roku. Jednocześnie w toku procesu ustalono, że powód nie udzielił kierownikowi Zakładu (...) upoważnienia na zakup testów końcem 2020 roku. Wobec powyższego nie sposób przypisać mu odpowiedzialności za działania innych osób o których nie miał wiedzy. Co więcej, to nie powód był odpowiedzialny za podpisywanie faktur. Nadto, w ocenie Sądu zarzucane powodowi działania dotyczą nie naruszenie przepisów porządkowych, a jakości świadczonej przez niego pracy i realizacji obowiązków służbowych, niebędących obowiązkami dotyczącymi organizacji i porządku w procesie pracy. W zakresie zleconego powodowi nadzoru nad Zakładem (...) nie mieściło się codzienne wizytowanie Zakładu i wymagania od jego Kierownika raportowania o wszystkich dokonanych czynnościach. Był to nadzór ogólny i dotyczący istotnych kwestii. Pozwana nie wykazała aby Kierownik Zakładu wykorzystując zaufanie powoda (w zakresie zleconych Kierownikowi obowiązków) nadużywał swoich uprawnień czy dopuszczałby się nieprawidłowości, a powód wiedząc o powyższym nic by z tym nie robił i nie kontrolowałby Zakładu. Dodatkowo Sąd wskazuje, że T. K. co prawda przekroczył swoje uprawnienia ale zrobił to w poczuciu troski o pacjentów i personel medyczny w związku z rosnącą falą zachorowań na (...) i koniecznością testowania zgłaszających się osób do szpitala w okresie świąteczno- noworocznym. Brak dostępności testów stwarzał zagrożenie dla personelu szpitala oraz pacjentów. W tej sytuacji, w ocenie Sądu, zarzuty stawiane powodowi były bezzasadne.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne Sąd na podstawie przywołanych przepisów uchylił karę porządkową nałożoną na powoda od daty jej nałożenia (pkt 1).

Na podstawie art. 98 kpc oraz § 9 ust.1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Z kolei w pkt 3 wyroku Sąd mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania strony pozwanej kosztami sądowymi. Sąd miał na uwadze, że strona pozwana działała w sposób lojalny, nie przedłużała postępowania ani nie dążyła do wprowadzenia Sądu w błąd.

Sędzia Wiesław Jakubiec